

Q -Nytt!

Jæren april 2024

Melke kvalitet og innmålt liter melk

2024	Innmålt melk	Elitemelk	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Fett	Protein	Celletal	Bacto
Januar	6 834 056	99,2 %	0,8 %	0,0 %	0,0 %	4,65 %	3,59 %	139	34
Februar	6 569 290	96,5 %	2,8 %	0,2 %	0,0 %	4,59 %	3,54 %	138	25
Mars	7 202 472	97,9 %	1,7 %	0,1 %	0,3 %	4,60 %	3,54 %	135	23
Sum	20 605 618	97,9 %	1,7 %	0,1 %	0,3 %	4,61 %	3,55 %	137	27

Tabell 1: Mengde og kvalitet på innmålt liter mjølk til Q-Meieriene avd. Jæren 2022

Melkefordeling Q		
Mars	Jæren	Gausdal
Melk fra egne produsenter	7 202 472	1 439 301
Kjøp av TINE	2 486 029	482 488

Kvalitet mars

Mars ble kjempebra måned på kvalitet. Økning i melk til over 7 millioner i mars fra dere gjør at vi kan redusere kjøpet fra Norsk melkeråvare. Vi har hatt en runde med uttak av anaerobe sporer fra alle leverandører i starten av året. Vi har tatt kontakt med alle de som hadde høye verdier og jobber aktivt for å få dette ned med tiltak. De som ikke har hørt noe kan slappe helt av. Disse prøver tas utenom ordinære prøver som blir tatt på labben og kommer ikke på melding til dere

Melkepris i det nye glidende betalingssystem i Norsk melkeråvare

Som dere alle kjenner til har Q utfordringer med å treffe rett melkepris og merpris etter Norsk melkeråvare innførte glidende betalingssystem fra 2023. De som har beste kvalitet opplever at merpris i Q er lavere enn i 2022. De som har kvalitet i snitt over 165.000 på celletal og har en bactoscan verdi som ligger over 40.000 en gang imellom opplever merpris i 2023 i forhold til 2022. Hvis du i tillegg har verdier over 0,70 på frie fettsyrer blir det trekk i Tine systemet.

Utfordring med endringer i basispris og kvalitetstillegg fra måned til måned gjør det vanskelig å følge med. Når Q kjøper oppgjør for mars, vet vi ikke prisen Tine vil bruke for mars. Hvis dere ser på graf under varierer basispris med 6 øre første halvår og 6 øre andre halvår. I tillegg varierer kvalitetsutbetaling med 4 øre fra 15-19 øre gjennom året.

2023												
Tine	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
Kroner pr liter												
Basispris	4,80	4,81	4,80	4,77	4,76	4,75	5,17	5,17	5,19	5,18	5,16	5,13
Kvalitet	0,15	0,16	0,16	0,19	0,19	0,18	0,16	0,17	0,18	0,18	0,19	0,18

Vi ser den samme endring i 2024. De starter i januar med kr 5,13 og 18 øre på kvalitet. I februar starter de med kr 5,19 og 20 øre i kvalitet. Dette er en økning på 8 øre innenfor samme periode.

Vi har diskutert hvordan vi skal fange opp disse endringer i pris og vil prøve å få til en korrigering innenfor eks. hvert kvartal. Q bør møte Jæren produsentforening og bli enige om veien videre. Vårt inntrykk er at de fleste produsenter vi snakker med ønsker å beholde elitemelk og de grenseverdier som vi har i dag.

Videre pågår det en diskusjon om ordninger som i dag ligger i PU-ordningen skal over på statsbudsjett for å frigjøre midler i ordningen. Forhåpentligvis kommer disse pengene til bonden. Q råvare har investert over 100 millioner i tanker, melkebiler og laboratorium. Avkastning på denne kapital har vært rimelig lav. Q ønsker veldig sterkt å fortsette med egne produsenter. Det er likevel synd at vi fra 01.07.2024 mister 5 millioner for å ha egne produsenter. Det må være feil at vi kan kjøpe melk fra Norsk melkeråvare levert til våre anlegg til en lavere pris enn å ha egne bønder. Håper dette snur seg og at noen forstår at det må være viktig med konkurranse i hele verdikjeden på melk.

Etterbetaling for 2023

Vi har betalt ut etterskuddet på mars oppgjør på 77,3 øre/liter for 2023.

Forholdstall 2024

Landbruks- og matdepartementet har nylig fastsatt forholdstallet for disponibel kvote for kumelk til 1,04 for 2024. Ny kvote viser ikke før melkeoppgjøret for april. Det er klart nå, men ikke den dagen vi kjørte melkeoppgjør.

Frie Fettsyrer

I forhold til 2023 har vi sett en stigning på Frie Fettsyrer i 2024. I sommer 2023 var snittet 0,58. Mot slutten av forrige måned så vi at flere produsenter fikk utfordringer med høye analyseverdier på frie fettsyrer (FFS). Snittet kommer over 0,70 i mars og for april nå 0,73. I Q er grensen for elitemelk 1,3 men, i Tine systemet ville dette snittet gitt en del trekk. Melk med høyt innhold av FFS kan gi harsk, besk og bitter smak, og gjøre at melka klumper seg. Alt dette gir store utfordringer på meieriet.

Årsakene til høyt innhold av FFS er sammensatte, men underfôring på energi er en vanlig årsak. Mineraldekningen er viktig for å opprettholde god kvalitet på fettkulemembranen. Lavt innhold av E-vitamin i totalrasjonen til kua har stor innvirkning. Mange har hatt god erfaring med å bruke E-vitaminkonsentrat i perioder med FFS-utfordringer.

Hard påkjenning på melka etter at den forlater juret er også en hyppig årsak, for eksempel ved luftlekkasjer i melkeutstyret, eller andre vakuumforstyrrelser under melking.

Vi oppfordrer alle til å være ekstra oppmerksomme på forandringer i FFS-analysen i tiden fremover.

